



B8-1278/2016

22.11.2016

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį

dėl ES ir Turkijos santykių
(2016/2993(RSP))

**Takis Hadjigeorgiou, Marie-Christine Vergiat, Merja Kyllönen,
Patrick Le Hyaric, Neoklis Sylikiotis, Malin Björk, Marisa Matias,
Martina Michels, Cornelia Ernst, Helmut Scholz, Ángela Vallina,
Marina Albiol Guzmán, Dimitrios Papadimoulis, Stelios Kouloglou,
Kostas Chrysogonos, Barbara Spinelli, Josu Juaristi Abaunz,
Thomas Händel, Eleonora Forenza, Anne-Marie Mineur, Dennis de Jong,
Jaromír Kohlíček, Kateřina Konečná, Lola Sánchez Caldentey,
Miguel Urbán Crespo, Tania González Peñas, Estefanía Torres Martínez,
Xabier Benito Ziluaga**
GUE/NGL frakcijos vardu

**Europos Parlamento rezoliucija dėl ES ir Turkijos santykių
(2016/2993(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Turkijos, ypač į rezoliucijas dėl metinės pažangos ataskaitų, 2015 m. sausio 15 d. rezoliuciją dėl žodžio laisvės Turkijoje¹ ir 2016 m. spalio 27 d. rezoliuciją dėl žurnalistų padėties Turkijoje²,
 - atsižvelgdamas į 2016 m. liepos 18 d. Tarybos išvadas dėl Turkijos,
 - atsižvelgdamas į Europos Tarybos žmogaus teisių komisaro pareiškimus,
 - atsižvelgdamas į Komisijos parengtą 2016 m. metinę Turkijos pažangos ataskaitą (SWD(2016) 0366),
 - atsižvelgdamas į tai, kad pagarba teisinei valstybei, demokratinėms vertybėms ir žmogaus teisėms, įskaitant pirmiausia žodžio laisvę, yra stojimo proceso pagrindas,
 - atsižvelgdamas į Europos Tarybos žmogaus teisių komisaro 2016 m. liepos 26 d. pranešimą dėl priemonių, kurių imtasi Turkijoje paskelbus nepaprastąją padėtį,
 - atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvenciją,
 - atsižvelgdamas į 1966 m. Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi Europos Sąjunga ir Europos Parlamentas griežtai pasmerkė nepavykusį karinį perversmą Turkijoje;
- B. kadangi Turkija vis dar yra šalis kandidatė stoti į ES; kadangi represinių priemonių naudojimas nepaprastosios padėties sąlygomis yra nepriimtinas šaliai kandidatėi ir juo pažeidžiami pagrindiniai ES demokratinėms vertybėms, teisinės valstybės principai ir žmogaus teisės, taip pat Tarptautinis pilietinių ir politinių teisių paktas;
- C. kadangi 2016 m. lapkričio 4 d. Turkijos policija suėmė Liaudies demokratinės partijos (HDP) pirmininkus ir dar aštuonis tai partijai priklausančius parlamento narius po to, kai įstatymu, priimtu 2016 m. gegužės 20 d., buvo panaikintas jų imunitetas;
- D. kadangi per laikotarpį nuo perversmo pradžios valdžios institucijos suėmė 10 Turkijos Didžiosios Nacionalinės Asamblėjos narių ir apie 150 žurnalistų (tai didžiausias skaičius pasaulyje), 40 000 žmonių buvo sulaikyta ir daugiau nei 31 000 tebėra suimti, 129 000 viešojo sektoriaus darbuotojų yra arba laikinai nušalinti nuo pareigų (66 000), arba atleisti iš darbo (63 000) ir daugumai iki šiol nepateikti kaltinimai; kadangi šie

¹ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0014.

² Priimti tekstai, P8_TA(2016)0423.

suėmimai yra didelis smūgis politinėms laisvėms ir demokratijai Turkijoje;

- E. kadangi pagarba teisinei valstybei ir pagrindinėms teisėms, įskaitant žodžio laisvę, yra pagrindinės ES vertybės, kurių laikytis Turkija oficialiai įsipareigojo pateikdama paraišką dėl narystės ES ir vykstant susijusioms deryboms, taip pat būdama visateise Europos Tarybos nare;
- F. kadangi 53 demokratiškai išrinkti merai buvo nušalinti nuo pareigų ir 39 merai buvo suimti, o vadovauti 34 savivaldybėms paskirti vyriausybės patikėtiniai;
- G. kadangi šiomis Turkijos vyriausybės tęsiamomis represijomis demokratinė milijonų balsuotojų valia padaroma niekine ir yra pažeidžiama ir taip silpna vietos demokratijos dinamika šalyje; kadangi po mėginimo įvykdyti perversmą Turkijos valdžios institucijos taip pat uždarė prokurdiškas žiniasklaidos priemones ir suėmė prokurdiškus žurnalistus;
- H. kadangi įvairios ES institucijos, įskaitant Europos Tarybą ir Europos Parlamentą, ne kartą išreiškė savo susirūpinimą dėl vadinamosios platesnės terorizmo apibrėžties Turkijoje, pagal kurią leidžiama imtis neribotų represijų prieš teisėjus ir režimo oponentus, visų pirma žurnalistus, žmogaus teisių gynėjus, politinius oponentus, mažumas ir ypač kurdus;
- I. kadangi nepriklausomos teisminės institucijos yra vienas svarbiausių teisinės valstybės pagrindų; kadangi, Europos teisėjų asociacijos duomenimis, beveik 3 400 teisėjų neteko savo statuso, o 2 900 jų tebėra kalinami;
- J. kadangi Turkija dar neįvykdė vizų režimo liberalizavimui nustatytų reikalavimų;
- K. kadangi, remiantis organizacijos „Human Rights Watch“ informaciniais pranešimais, nuo tada, kai buvo pabandyta įvykdyti perversmą, padėtis žmogaus teisių srityje Turkijoje smarkiai suprastėjo, įskaitant mažiausiai 13 kankinimo atvejų; kadangi kankinimo uždraudimas yra vienas bendrųjų tarptautinės teisės principų ir jis negali būti laikinai panaikintas;
- L. kadangi deryboms dėl stojimo su Turkija parengtos derybų programos 5 dalyje nustatyta, kad Komisija „šiuurkščių ir nuolatinių laisvės, demokratijos, pagarbos žmogaus teisėms, pagrindinėms laisvėms ir teisinei valstybei principų pažeidimų atveju rekomenduos laikinai nutraukti derybas ir pasiūlys jų atnaujinimo sąlygas“; kadangi Turkija nebeatitinka visų Kopenhagos kriterijų, nes negerbia Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje įtvirtintų vertybių; kadangi laikinai sustabdžius derybas jos būtų išaldytos, nebūtų atidaromi jokie nauji derybų skyriai ir nebūtų imamasi jokių iniciatyvų, susijusių su Turkijos stojimu į ES;
- 1. griežtai smerkia visas represines priemones, kurių imtasi po nesėkmingo perversmo liepos mėn. ir kurias taikant buvo įkalinta tūkstančiai žmonių, įskaitant Liaudies demokratinei partijai (HDP) priklausančius parlamento narius, merus, partijų vadovus, žurnalistus ir akademinės bendruomenės atstovus, taip pat bet kokią laikiną asmenų sulaikymą remiantis politiniais kriterijais arba nepagrįstais įtarimais dėl „teroristinės organizacijos garbinimo“; ragina nedelsiant ir besąlygiškai paleisti visus politinius kalinius, įskaitant politikus, žurnalistus ir akademinės bendruomenės atstovus, įkalintus neturint įrodymų, jog jie asmeniškai dalyvavo įvykdant nusikaltimą, arba nepateikus

jiems jokių kaltinimų;

2. griežtai smerkia paskutinius sulaikymo atvejus, kai Turkijos policija suėmė Liaudies demokratinės partijos (HDP) pirmininkus ir dar aštuonis tai partijai priklausančius parlamento narius po to, kai įstatymu, priimtu 2016 m. gegužės 20 d., buvo panaikintas jų imunitetas;
3. ragina ES ir ES valstybių ir vyriausybių vadovus atšaukti ES ir Turkijos pareiškimą panaikinant šį susitarimą; ragina Komisiją pradėti stojimo derybų iššaldymo procedūrą ir svarstyti galimybę jas atnaujinti, kai bus atkurta teisinė valstybė; ragina apsvarstyti galimybę imtis priemonių prieš Turkijos valdžios institucijas;
4. ragina Komisiją ištirti į Turkijai pagal Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (PNPP II) teikiamo finansavimo laikino nutraukimo padarinius, taip pat atsižvelgti į šio sprendimo poveikį šalies pilietinei visuomenei; ragina sustabdyti muitų sąjungos modernizavimą;
5. reiškia didelį susirūpinimą dėl teisinės valstybės, demokratijos ir žmogaus teisių Turkijoje; primygtinai ragina Turkiją sušvelninti po mėginimo įvykdyti perversmą susidariusią politinę įtampą, dėl kurios susikūrė tokia aplinka, kurioje ribojama žodžio laisvė žiniasklaidoje ir internete;
6. pabrėžia, kad Turkijos vyriausybė turi persvarstyti teisinę sistemą, susijusią su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu, laikantis tarptautinės ir Europos teisės reikalavimų, siekiant faktiškai užtikrinti pagrindines teises ir laisves, pirmiausia teisę į teisingą bylos nagrinėjimą ir žodžio, susirinkimų bei asociacijų laisvę;
7. ragina užtikrinti pagarbą tarptautinės teisės nuostatomis sprendžiant visų migrantų, ypač pabėgėlių, klausimą; apgailestauja, kad Turkija naudoja pabėgėlių klausimą kaip derybų su ES priemonę, ir ragina visas šalis užtikrinti pagarbą visoms žmogaus teisėms ir tarptautinės teisės nuostatomis dėl pabėgėlių;
8. ragina Turkijos vyriausybę atkurti visų Turkijoje gyvenančių ir dirbančių žmonių, įskaitant asmenis, kuriems reikia tarptautinės apsaugos, žmogaus teises; smerkia pranešimą dėl mirties bausmės grąžinimo Turkijoje; griežtai smerkia visokį smurtą kalėjimuose ir ypač dažnėjančius kalinių kankinimo atvejus;
9. griežtai smerkia 2016 m. lapkričio 17 d. pateiktą parlamento pasiūlymą, kuriuo siekiama pakeisti šiuo metu galiojantį įstatymą dėl smurto prieš vaikus, kurį priėmus vyrai, bandę lytiškai išnaudoti nepilnametes, jas vedę išvengtų baudžiamojo persekiojimo ir mirties bausmės, kuri būtų atidėta; smerkia prezidento R. T. Erdogano pareiškimą, kad jis paleis išprievartavimu kaltinamus asmenis, kad kalėjimuose būtų laisvų vietų;
10. ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai reaguoti, siekiant užtikrinti, kad Turkijoje būtų gerbiama demokratija ir žmogaus teisės;
11. paveda Pirmininkui nusiųsti į Turkiją tarpfrakcinę delegaciją padėčiai stebėti ir perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai, valstybių narių vyriausybėms

ir parlamentams bei Turkijos vyriausybei ir parlamentui.